

ZĂVODUL

Apă și 30 a fie carei luni
an nru 10 fileri.

Abonamentul :

Pre 1 luna . . . 40 fil. Pre 6 luni . . . 3 cor.
Pre 3 luni . . . 1'50 fil. Pre un an . . . 5 cor.
Pentru străinătate pe an 6 oroane.

Redactiunea :

Rudolf-ut Ncu 14.

După ei Zăvoade,
Prindei măi fârtate!

Pre lingușitori,
Pre amăgitori,

Pre oamenii rei
Și pre farizei!

Undei vei afla,
De loc nui cruța!

La iubileu de 70 de ani al „Gazetei“.

Ai ajuns la bătrânețe,
Mamă bună din Brașov,
Fața ți plină de crețe,
Însă tot te duci la joc.
Casa sunt bătrânele,
Iubesc Invărtitele!

Joacă mamă, și bătrână.
Căci ne place jocul tău,
De cinci ori în săptămână,
Ori de șasă cum vrei zeu.
Casa sunt bătrânele,
Iubesc suciturile!

Joacă mamă dar grigești,
În joc cu cine vorbești,
Că ușor teor înșăla,
Mișei și pre dumneata.
Casa sunt bătrânele,
Le cam plac minciunile!

Pentru aceia mamă bună.
Alegeți în joc bărbații,
Și joacă dup' ata strună,
Nu lăsa să-ți cânte alți!
Că așa-s bătrânele,
Lor, le plac și horile!

Dacă bine tei purta,
Mamă bună din Brașov,
Toți vom fi cu dumneata,
Și toți vom merge la joc.
Vom juca cum va cânta,
Moșu și cu bunica!

Să trăiești mamă bătrână,
Și bună dela Brașov,
Zilele din săptămână
Seț fie zile de joc.
Dacă bine vei juca,
Toți vom fi cu dumneata.

Scuturate, ca bătrâna,
Mamă bună din Brașov,
Toți îți vom întinde mâna,
Inele țom da în joc.
Mâna cu inelele,
Iubesc și bătrânele!

Scuturate românește,
În portul cel țărănesc,
Și nu juca țigănește,
În cortul cel strămoșesc!
Dacă așa vei juca
Cu toții teom abona!

Nuț uita nici de mișei,
Mamă bună din Brașov,
Nu juca nici când cu ei,

Ci-i fă de rușine în joc!
Dacă tu așa-i juca,
Cu toții teom abona!

Dar grigești mamă bătrână,
joacă numai românește,
Știi tu, tot cam pe sub mână,
Să nu fie ungurește,
Daca așa ne vei juca.
Cu toți teom abona!

Treceor luni și treceor ani,
Și tu vei fi jucătoare,
Totdeauna la romani,
Și, o mamă iubitoare!
Dacă așa ne vei juca.
Cu toții teom abona!

La mulți ani mamă bătrână,
Bunică dela Brașov,
Vremea-ți fie tot senină,
Ne chiamă pe toți la joc!
Românește de-i juca,
Cu toți te vom urma!

Cluj în ziua de anul nou 1908.

„Zăvodul“.

Reuniunea sodalilor români din Cluj.

Despre aceasta reuniune publicul român nu poate
ceti, nici auzi de mult nimica.

Așa să vede, că bătrânul și vrednicul ei secretar
DI I. Mureșan a fost proroc, când a făcut în numele
comitetului, poate ultimul răport în versuri, asupra acti-
vitatii comitetului reuniunii acesteia pre anul 1906.

Dar să vorbească răportul cetit în ultima adunare
generală:

I.

Prea cinstită adunare,
Nu fie cù supărare.
Că făcând o esceptie,
Fac răport în poezie:
În trizeci și cinci de ani,
Scumpilor sodali romani;
Multe, multe vam vorbit,
Mult, puțin vam năcăgit.
Și precum bine se șcie
În proză și poezie,
Dar spunăvă mai cu samă
„Joanița Cătaramă“
Teatru în versuri lucrat,
Și de comitet edat:

Istoricul reuniunii,
Precum chiar bine sciț uni
Chiar multe vē poate spune,
Unde scris este anume,
Despre ale noastre fapte,
În asta societate,
Cine vrea ale ceti;
Cumperele că's aci
Cât cu bani cât fără bani,
Le dăm celor mai sërmani,
Va vedea din ele anume,
A voastră reuniune,
Cum a fost la început,
Și dacă spor a făcut?
C' atunci așa ca și acum,
Ne au stat multe rele în drum,
Omul atunci prorocit,
Nici astăzi nu a sosit,
Ori de cumva i între noi,
Nu face ochi de broscioiu,
Iară voi întru acest stat
Sănteți pește pe uscat.
Sunteți tot rac, broască, sciucă,
Cari nu puteau ca să ducă,
Șacu în vale de ei tras,
Ci tot pe mal a rēmas.
Noi bătrânii cej pătii,
De multe vânturi lovit
V'am făcut societate,
Și'n a Clujului cetate,
Cu statute potrivite,
De ministru întărite.
V'am pus în frunte un steag,
Să lucraț sub el cu drag,
Pentru clasa mijlocie,
Pentru neam, limbă, moșie,
Pentru legea românească,
Sfânta lege strămoșească,
Fără cari ori cât trăești,
La streini unealtă ești.
Avem cap, avem picioare,
Dar inima ne tot doare,
Căci unde nu e unire,
Nu e mod de mântuire.
Și'n anul deja trecut.
Puțini membri s'au făcut:
Fundatori vreo 5 or șeasă,
Din clasa cea mai aleasă,
Ordinari vreo șapte, opt,
Acesta-i numărul tot.
Iar in cartea membrilor,
E numărul tuturor:
Șută patruzeci și șasă,
Cu cei din clasă aleasă,
Mulți dintre ei sunt în cer,
Unde pizma ura pier,
Iară pe negrul pământ,

Nu-ș au toți a lor culcuș
 Numai în orașul Cluj,
 Căci când soartea ia dispus,
 Ne'au părăsit și s'au dus.
 Ei s'au dus cu Dzeu,
 Unii parte la Brașeu,
 Alții la Blaj la Sibiiu,
 Uude cu ai Romei fii,
 Lucră toți cu mic cu mare,
 Fac frumoasă înaintare,
 În viața socială,
 Cultura națională,
 Sodali români din Cluj,
 Nu pot scoate din culcuș,
 Pe dracul cu maică-sa,
 Ce nu încetă ai tortura,
 Nu-i lasă a conveni,
 Tacsele a le plăti,
 Cari cum socoată arată,
 Fac o sumă însemnată
 Trei sute cincizeci de zloți,
 Pe la membri noștri toți.
 Comitetul actual,
 Și-a făcut și 'n ăst an val,
 După mod, după potință,
 A ținut multe ședințe,
 Protocolul dovedește,
 Placă vino și-l cetește.
 Dar pentru sodalul nost,
 Toate aceste nu au rost.
 Lui i trebuiesc parale,
 Nu conveniri sociale,
 Lui statute și dispute,
 Românești nu-i sunt plăcute,
 Sunt în Cluj societăț,
 Ca după ploaie bureț,
 „Eu mă duc unde mi bine,
 Unde și Kati i cu mine“,
 La casina românească,
 De-l trimeți foi să cetească,
 Iț răspunde în mod sucit,
 „Cu domni români dintr'un blid,
 La cireșe nu mă întind.“
 Nu-i vorbă sunt între ei,
 Sodali bravi ca nește smei,
 Români verzi, români curaț
 Și creștini adevăraț.
 Inșă partea cea mai mare,
 Cuprinși-s de nepăsare,
 Și față cu acești sodali,
 Sunt chiar întrebări vitali: . . .
 Cât mai dese întruniri,
 Prelegeri și convorbiri,
 Din științele reali,
 Comerciali și industriali,
 Ca scopul să nil ajungem,
 Fără ca să ne împungem,

Umblând pribegi pri cetate,
 Cu reuniunea în spate *
 Din fondul ce azi avem,
 O pãrticică să o dãm,
 Pentru școala românească,
 Ce acum vreau s'o zidească,
 Ca așa după Dzeu,
 Vei fi în elementul tău,
 Sodalul român departe,
 Venind în asta cetate,
 Ucenici meseriaș,
 Români din acest oraș
 Vor învăța legea lor,
 Chiar în limba maicii lor.
 Și biserica lui Bob,
 Chiar a lui Dzeu rob,
 Aci e de el zidită,
 Și neamului dăruită,
 În ea poți tu asculta,
 Sfânta slujbă în limba ta,
 Iară nu în străină limbă
 Făcându-te alor drâmbă.
 În școală și 'n biserică,
 Multe bune se predică,
 Ca român poți învăța,
 Ceți prescrie legea ta,
 Fugind de fără de legi,
 Poț cinsti și alte legi,
 La a ta însă te închină,
 Cu reverință deplină.
 În tãrãtã de te întorci,
 Vei fi ros, mâncat de porci,
 Cu degetul arătat,
 Că ești prost și renegat.

* * *

Tot în anul espirat
 Comitet a delegat
 Pe doi membri onorați,
 Să meargă peste carpați
 Colo în țara românească,
 Și acolo să privească,
 Espoziția română,
 De lucruri frumoase plină,
 Reîntorși neau răportat,
 Despre toate ce au aflat,
 Produs de geniu roman,
 Incepând dela Trăian.
 De acești doi delegați,
 Pricepuți harnici bărbați,
 Un raport s'au prezentat,
 Despre tot ce au esperiat.
 Intre mai multe obiecte,

* Comitetul reuniunii de vreo 2, 3 ani neavând localitate și-a ținut ședințele în ospătaria cismarilor și la dl A. Casian, casierul reuniunii, căci sala institutului „Economul“ cu repășirea Dlui B. Podoabă nu li sa mai dat la dispușiune sodalilor.

Șiasăzeci și șasă sunt
 Chiar două părechi de ghetе,
 Mihu * vă arăta aci,
 Placăvă a le privi,
 Dlor vor esplica,
 Dacă voie le veți da,
 Și le pot și pregăti,
 Cui și le va rânduи,
 Cine va călători,
 Pe jos nu se va răni,
 Căci nu e ca pe la noi,
 Turercu cusut napoi,
 Ci în lontru între picioare,
 Pe om călcăiul nu-l doare,
 Când i să gată avuția,
 Poate fugi în România.
 Ghetele pescariului,
 Fac mirare omului,
 Ele îs tot dintr'o bucată,
 Cu nădragi cu tot deodată,
 Cu aceste omul poate,
 Și prin apă să înoate,
 Si 'n turbure pescui,
 Și 'n America fugi!

* * *

Și acum frați sodali români,
 Fiți pe convingeri stăpâni,
 Și lucrați într'o unire,
 La a voastră propășire.
 Cel ce steagu-și părăsește,
 Și ca român nu trăește,
 Anatemă peste el,
 Om amărât și mișel.
 Dați-vă mână cu mână,
 Toți cu inima română,
 Formați clasa mijlocie,
 Românească industrie,
 Prin orașe și prin sate,
 Să le vedem ridicate,
 C' acestea sunt chiar comoare,
 Și le au alte popoare,
 Cum sunt în lume francezii,
 Talienii, portugezii,
 Și șpaniolii anume,
 Cari cu noi dimpreună,
 Fac gintea mare străbună,
 Menită înainte a merge,
 Și toate în lume a drege.
 Carea și la judecată,
 Va fi întâi întrebată,
 „Ce'ai făcut pe acest pământ,
 Creat de Dl eel sfânt?”
 Ea atunci ca cea mai mare,
 Va răspunde sus și tare,

* Dnii Mihu și A. Casian a fost delegații la espoziție.

„O cerescule împărat!
 Pe tin' team reprezentat!”
 Iubiți-vă neam și limbă,
 Nu vă faceți altor drâmbă,
 Că atunci dovedi puteț,
 Că a Romei fii sunteț,
 Cu cei răi nu vă 'nsoțiț,
 Iar de cei buni vă lipiț.
 Cu socialiști și greviști,
 Nu vă faceți companiști.
 Bani prin muncă adunaț,
 Cu șapte ațe i legaț.
 In beuturi și mâncare,
 Să fiți tot cu cumpătare,
 Nu vă feriț de opincă,
 Și nu o daț pentru nimica,
 Căci opinca-i talpa țării
 Stă cr stânca în fundul mării,
 Apa trece peste ea,
 Și n'o duce că e grea,
 Ci o spală și o lasă
 Mai mândră și mai frumoasă
 Pân' opinca va trăi
 Nu vă temeți că-ți peri!

II.

Din raport partea dintâiu,
 Cu aceasta o închiu,
 Să punem la prețiere,
 A ucenicilor stare,
 Aici în Cluj în oraș,
 De elevi meseriași
 Avem un număr frumos,
 Mai toți din clasa de jos,
 Băieți mai toți de plugari,
 Și puțini de cărturari,
 Mulți dintre ei sunt orfani,
 Sau sunt din părinți sărmani,
 La noi fond propriu nu au,
 Ajutoare li se dau:
 De altă societate,
 Ce dela noi i departe.
 Aceasta banii i trimite,
 Deadreptul la președinte,
 Casariul i incasează,
 Iar comitetul votează:
 Haine de iarnă de vară,
 Și la unii bani de școală,
 Celor în lipsă mai mare,
 Și bani de eliberare.
 Dela binefăcătoriu,
 Banii vin de două ori,
 Primăvara în mărțișor,
 Vara în luna lui cupțor.
 Inșă în anul espirat,
 Ițele ni so încurcat.

Banii în mărtişor trimisi,
 De prezident n'au fost prinşi,
 Suma a fost adresată,
 Unei persoane însemnate,
 Care n'a ştiut anume,
 Că în Cluj este reuniune,
 Ce are sub preşedinte,
 Pe om brav, cu multă minte,
 Si-i redactor tot odată,
 La o foaie luminată,
 Si un casar om cu avere,
 Doi bărbați cum se recere.
 Cari ca atari de fapt,
 Sunt membri în curatorat.
 Din cari se putea informa
 Cum stă reuniunea.
 Ce e drept și adevărat,
 Acești bani nu s'au păpat
 Căci au fost în samă dați,
 La „Economu“ așezați,
 Unde creșteau și sporeau,
 Dar elevii pătimeau,
 Umblând prin oraș afară
 Tot fără haine de vară
 Si în zile de serbători,
 Păreau nește cerșitori.
 Mulți haine de iarnă având
 Toți și le-au stricat pe rând.
 Banii să tot așteptau,
 Dar din țară nu soseau,
 Ce și cum s'a întâmplat?
 Nu știu că am fost depărtat,
 Dl cassar vă va spune,
 Cum a ajuns la bani anume,
 Ca în procesele verbale,
 Să cetesc multe scandale.
 Toate aceste dovedesc,
 Că neamul nost românesc,
 Nu se poate desbrăca,
 De dracul și maicăsa,
 De mânie, pismă, ură
 Cei rod inima și gura.
 Să sperăm în Dzeu,
 El ne va scăpa de rău.

* * *

Si acum domni stimați și frați,
 Faceți bine și ne dați,
 Absolutoriu cerut,
 Pentru anul cel trecut,
 Incât pentru viitor,
 Faceți bine dlor;
 Si încrederea vio dați,
 Altor bărbați înfocați,
 Cu sânge mai cald în vini,
 Căci noi toți suntem bătrâni,
 Suntem oameni nevoiași,

Stergeține din „răvaș“,
 Ca să nu mai fim mângiți
 Prin gazetă tăvăliți,
 Că noi suntem păcătoși
 Nevrednici și ticăloși,
 Publicând în marea lume,
 Că a noastră reuniune,
 E mai re ca o custură,
 Nu plătește o barabură.
 După-cum s'a întâmplat,
 Chiar în anul espirat,
 Când întregul comitet,
 S'a atăcat pe nedrept,
 De un binevoitor,
 Ori mârșav clevetitor,
 Descriindu-și și 'n „Gazeta“
 Chiar hâdoasa să clevetă,
 Răutăcioasei insultă,
 S'a angajat săi răspundă,
 Dl vicepreşedinte,
 Ca redactor, om cu minte,
 Proprietar și fruntaș,
 În cinstitul său „răvaș“,
 Dar din Iulie tot tace,
 Plăcerea fu ne mai face,
 Ba în numărul treizeci și doi
 Ai cinstitei sale foi,
 În loc de a da în vrășmaș
 Ne cântă chiar părăstaș,
 Cântat de alți la spate
 Să se audă departe,
 Să treacă peste carpaț
 Si se audă și — de fraț.
 Aci stau că-mi vin 'n minte,
 A prorocului cuvinte:
 „O de ma'r fi ocârât,
 Dușmanului meu cel mărit,
 Aș fi răbdat, m'aș fi dus,
 De dânsul m'aș fi ascuns,
 Iar tu în tocmai onorat
 Cu care am fost într'un sfat,
 Umblând într'o adunare,
 Unde tu 'mi erai mai mare,
 Oare de ce mă urești?
 Pentru-ce încontra-mi ești?
 Spunemio franc să se știe,
 Să nu luptăm în pustie,
 Spre răul românului,
 Sărăcia neamului!“
 Cu acestea am gătat,
 Răportul meu lung, și lat
 Si mă rog prea umilit,
 Iartațimă de am greșit.
 Sum bătrân, om cu păcate,
 Purtând pe ale mele spate,
 La vre-o șeptezeci de ani,
 Nu vreau să mor cu dușmani,

Ci după moarte doresc,
Si eu ca să dobândesc,
Locul cel fără de chin
Să-l domnesc în veci amin.

Din ședința comitetului reuniunii sodaliilor români,
ținută în 28 Ian. 1906.

B. Podoabă,
prezident.

I. Mureșan,
secretar.

Veste literara

sau hir tipărit cu slove, despre isprăvile lui Păcală și Tândală în Cluj. În curând vom începe cu tipărirea acestei vești.

Povestea pe scurt e următoarea :

Noi Clujeni suntem tot venituri sau strănsuri din toată lumea. Bastinași mai nu sunt, Unii vin cu bătă, fără steiță, alții cu straiță, fără bătă. Și închiriază casă pe la marginile cetăți, înființează familie și așa pun bază societății strănepoșilor divului Traian aici.

Odată au sosit în Cluj doi oameni dobă de carte. Unul a avut un boulean cu numele „Adevărul” altul o vacuță cu numele „Omenia”.

Ei s'au întovărășit. Au prins bouleanul cu vacuța la oaltă. Și au vrut să are și să trăiască cu muncă cinstită în orașul acest frumos.

Cu „adevărul” și „omenia” nu lea mers meseria, căci nu puteau ara fiind locul trândos și agiegos în otarul Clujului. Șau mai câștigat două vaci bătrâne șvațere. Una „minciuna” ceialaltă „mișelia”.

Așa a eșit la arat cu patru vite sau marhă pe cum se numesc pe aici.

Vacile cumpărate cu numele : minciuna și mișelia leau prins înainte, dar nu au vrut să tragă. Sau tot codit, iar ei au tot silit pe bouleanul și vaca din rudă, până au căzut pe brazdă. Tândală, căci așa la chemat pe stăpânul bouleanului „adevărul” și-a belit bou, și până ia tras pelea jos a stat lângă el, căci are desfătare sufletească a sta de față și până junghe un măcelar netrevnic 2 porci, de-i căsnește o jumătate de oară. A belit și vaca tovarășului său. Carnea acestor două dobitoace sa vândut la măcelărie în oraș, fiind carne rea de care mânâncă Clujeni, căci cea bună o duc la Beciu după cum se zice pe aici, ori la „Vin,” după cum scrie „Ungaria” dlui prof. de limba română aici.

Din pelea „adevărului,” Tândală ș'a făcut o acoperitoare de pat tivită cu șinoare naționale. Tot cu ea se acopre și visează tot adevăr și dreptate, dar numai noaptea.

Pelea dela vaca lui Păcală numită „omenie” măcelarul din greșală toată a ciuruit ca și caleasa lui dr. Râncu în grădina lui Petran astă vară. Din ea numai curele sa putut face. Curelele lea dat lui dr. Fărfăilă ca să lege actele denunțărilor celor 199 respinse de tribunal.

Așa cei 2 tovarăși a rămas numai cu cele două vaci : „minciuna” și „mișelia”. Dar nu ară cu ele, căci nu pot. Le țin în grajd la crășma popilor și le folosesc împrumutat. Le târăsc în toată ziua. Unul într'o săptămână, celalalt într'alta. Se vorbește că să vor despărți pe calea legeri. Judecătoria aleasă va fi curtea cu jurați din Feleac, loc istoric de când a fost Vlădică acolo.

Dr. Fărfăilă se pregătește la un pleduar științific din tot punctul de vedere.

După ce vom publica isprăvile pomenite, ne vom întoarce și la studiul dr.-ului Fărfăilă în procesul acest vestit.

Scoala româna de fetitie in Cluj.

O avem ori no avem? Iată o întrebare la care pot răspunde în două forme.

„Răvașul” inspirat de intemeietorul ei zice, că o avem, „cum nu se poate închipui mai bine!”

„Zăvodul” cu întreg poporul român din Cluj, fără deosebire, dacă unul să uită cu ochii credinți cătră Blaj, altul cătră Sibiu zice, că no avem, și dacă o avem este, cum nu mai să poate închipui mai rău.

Iată două păreri asupra cărora pot disputa, până când vei ajunge la cârgite, ca și sfinți părinți dela săborul cel mare icumenic dela Trula.

Ca să nu fie cineva în rătăcire și sedus cu vorbe dulci și frumoase, n'are decât să ustănească până la noua clădire și so vadă.

Eu am văzut și vin să-mi spun părerea.

Clădirea e botezată școală de fetițe. Cu acest drept pot boteza și căsarma cea mare a ostașilor de clastru de călugărițe, căci și acolo chiar atâtea călugărițe sunt, câte învățătoare la școala noastră de fetițe. Școala cea nouă, dacă e școală o pot asemăna cu o cocoană frumoasă, care să îmbracă în și mai frumoase vestminte de bal, se impodobește cu roze și dantele, să parfumează și își mai mândrește fața cu pudră și sprincenele și buzele cu vâpșele, și așa merge la — înmormântare. Sau cu dama aceia, căreia i moare bărbatul, să îmbracă în jele, și-și pune vâl negru din creștet până în tălpi și merge la — bal.

Nici la una nici la alta nu le este locul acomodat. Dacă și-ar schimba locul le-ar șede foarte bine. În loc neacomodat este de rîs ori și cine. Așa și noua clădire. Dacă s'ar putea muta de acolo în loc acomodat și s'ar da destinațiuni sale, întru adevăr ar fi, cum numai se poate de bine închipui. Așa este cum numai să poate închipui de rău și încă din patru motive ponderoasă :

1. v a t ă m ă e v l a v i a .

La biserică merge omul cu evlavie și oare-și-careva respect sfânt cătră loc.

Pentru aceia bisericile sunt cât de departe de alte clădiri, fie acele și școale, ca să nu fie conturbată evlavie. Săteni noștri să opresc înaintea bisericeii. Și netezesc părul, își pun în rând vesmintele, își fac semnul sfintei cruci și așa intră cu evlavie în biserică. Obiceiul acest frumos îl învață de mici. În Cluj acesta nu-l pot învăța, căci când vin băiți la școală, și biserică este deschisă, căci din întâmplare este slujbă privată, fuge bătatu acolo, fără nici un cuget și strigă soțului său „ni mări, că popa slugește”.

Să dedă cu obiceiul acesta și să învață a nu avea nici o evlavie cătră locul sfânt, unde locuște Domnul Domnilor, înaintea căruia și împărații să apropie cu evlavie. Și numai leneșul se întinde și aci una bună. Este preste puțință a cultiva evlavie față cu acei păreți de care te trănțești ca băiat cu alți băieți zi de zi.

Mai și strigi, și mai pomenești și pe dracul jucându-te. Servitoarea în culină, dacă e quartirul în etagiu, mai și dăinăiește, de ale sale în vremea când cantorul cântă cu evlavie la părăstaș: „cu sfinți odihnește doamne“. etc. Și așa evlavia cuvenită este chiar scandalizată. Pentru acea Ven. Cîns. din Blaj în 1889 și din motivul acesta și-a fost revocat aprobarea planului de a edifica școala, nu acolo unde s'a edificat, sub streșina bisericii, ci înainte, la strada lui Jokai. Să vede însă, că din 1889 s'a schimbat lumea și oamenii nu mai pun așa mare preț pe evlavie. E drept că de atunci am început a ne face și pocăiți, al căror loc de rugăciune poate fi și o casă de locuit.

2. Nu e practic să fie școala cu biserica chiar lângă o altă, oricât va accentua cineva legătura ce strânsă ce trebuie să fie între ele.

Legătura aceasta nu trebuie să o cercăm în zidurile reci aproape zidite unul lângă altul, ci în inimile calde ale preoților, învățătorilor și poporului, legate ia o altă cu legătura iubirei.

Și chiar aceasta legătură lipsește cu desăvârșire în tractul Clujului. Dovadă a fost sinodul protopopesc din 24 Dec. a. tr. Din aproape 30 de preoți, au luat parte la adunarea învățătorilor. 3, zî tri inși cu protopop cu tot. Din poporul de 5000 de suflete nimene. Și acei tri respective doi preoți fiind că nu sunt așa intim cu capelanii unde petrecea mulțimea.

La sinodul protop. dintre învățători numai aceia au luat parte, pe cari ia trimis preoți, ca deputați, căci adunări bisericești pentru alegere de deputați nu sa ținut aproape nicăiri. Preoți și învățători au stat față în față în sinod ca două tabere contrare. Din gesturi și priviri puteai vedea, cât de rece este căldura și legătura iubirei între ei! Și aceasta și are esplicarea sa: Și anume: Învățători își capătă — până azi — salariul — merindea vieți — prin ușa bisericii. Ușer este preotul Dacă acesta este cu inimă bună cătră învățător și e și harnic, deschide ușa mai larg și i iese merindea măi regulat.

Dacă nu-l are bine pe învățător, sau are bătucă rea, închide ușa și-l îndrumă la protopop unde:

Lista cu rugărilor,
Hodihnesc ca bundele,
Pe la prorocul Ilie,
Aruncate într'o chilie!

Asta-i cauza principală a răcelei celei mari ce există între preoți învățători și protopop.

Si din asta urmează o mie altele. Căci în legea dlui Iorga: „numai pasul cel dintâi costă.

3. Din punct de vedere finacial încă nu-i în bun loc școala.

Dacă e zidită cu etagiu — redicătură — salele de propunere ar trebui să fie în redicătură și de desubte nește prăvălii, cari se aducă aproape 4000 coroane la an. Cea ce ar și aduce dacă ar fi d. e. numai cătră strada lui Iokai edificată. Si așa ar fi de unde să se

plătească interesele alor. 30, 40 de mii coroane, împrumutate dela fondul școalei de fetițe. Ori este planul să nu să mai răplătească niciodată, nici interesele, nici capitalul?

Acest plan cu greu cred — că se va putea ajunge cu — tăcerea și cu neconvocarea adunări generale după cum prescriu statutele revăzute de guvern.

4. Prin zidirea școalei, să-i zicem așa, sub streșina bisericii, sa vătămat și gustul estetic Un flăcău, voinic așa iar descânta să se facă o festanie împreunat cu joc:

Mutăți mândră casa ta,
Depărte de vecina,
Că ne aude când vorbim,
Și vede cum ne iubim,
Și în sat ne-a povesti,
Și ne-or rîde străinii!

La toate aceste să poate pune fedeu, ca la oala cu curechiu, când forcotește, sau ca pupăza pe colac, că la un architect i sa plătit 1000 coroane pentru plan. Altul poștește alta mie de coroane cu proces. Si va dobândi. Toate aceste se puteau încunjura, căci plan foarte bun există din 1889, aprobat de sfântul consistor. Dar n'ai ce face, căci prostia și făloșia conducătoriului, totdeauna au fost, sunt și vor fi în veci — sărăcia norodului.

Inchin raportul și zic, că și în școală a fulgerat Ilie proroc ca și în toate trebile noastre Clujene.

Altcum a fost plănit,
Fondul școalei de fetițe,
Nu după cum sa zidit,
Fără nici o socotințe,
Cine a fost așa sfătos,
Folosească-l sănătos:

Nu să laude cu școală
Când biserica e în boală,
Dacă Bob ar învia,
Lar înblăti cu cârgea,
Ca și pe un om viclear
Poreclit popa ... ?

Hirean.

Un canon greu pentru cocoane.

În biserici cum să știe
Nu-i iertat să se vorbească,
Numai popa care știe,
Din scriptură să grăiască.

Asta e poruncă mare,
Și e scrisă în canoane,
Ca so știe ori și care:
Și bărbați dar și cocoane!

Cu bărbați i calea valea,
Nu sunt chiar aspru oprîți,
Pentru femei altai calea
Mai aspră precum o știți.

Hotărât este la noi
chiar și locul de-a ședea :
Pentru femeii înapoi,
Precum se poate vedea :

În biserici dela sate
Unde țin canoanele,
Gloatele neînvățate,
Bărbați și cocoanele !

Bărbaților li se iartă,
Dacă știu bine cânta,
Să chiar cânte câte odată
Ma chiar pot și predica.

Dar cocoana ce o să facă?
Sfântul Pavel poruncește
„În biserică să tacă“,
Deci chiar Domnul o oprește.

Grea poruncă, greu canon,
Pentru o damă cultivată,
Când ea vede vre-un cocon,
Să ste cu gura încleștată !

Pentru aceia măi fârtate,
Canonu-l nesocotesc.
Aici la noi la cetate
Și cocoanele vorbesc !

Chiar ca popa când slugește,
Ori cântă poporul
Una cu alta trocerește,
Naintea altariului.

Iară când se va zidi?
Asta nime nu o ști,
Numai domnul Havasi,
Dacă ochii își va 'nchide,
Și n'a grăi. nici n'a rîde,
Ci va sta cu fața 'n sus,
Și va fi dintre noi dus !
Și atunci, așa s'a zidi,
Dacă mișei n'or mai fi.
De or fi — va fi tere, pere,
Nici zid, dar nici avere !
Dar să fim cu așteptare,
Că Havasi bacși-i tare,
E voinic și sănătos,
Ca ș'un drandafir frumos.
Chiar acum neam împăcat,
După ce am deslegat :
O gâlceavă dintre noi,
Țesută de doi broșcoi !

Dlui L. în L. În cât stim, alegerea notarului tractual făcută în 24 Dec. în săborul prot. este apelată din motiv, că nu a fost alegere, ci numai „constituire“. Lucru și mai ușor și mai constituțional, după conceptele filosofilor moderni.

De se va aproba,
Țap îți căpăta.
De să va răiepta,
Nas va căpăta !
Tot un drac și una și alta.
Dumneata nu te supăra !

Dlui F. în S. Ne mirăm, că nu primești „Zăvodul“. De aici se trimite regulat. Roagă pe postariul se însemne numele cui îl dă, să îl ducă în sat? Apoi cearcă după d-sa. Și dacă vei găsi pe mișelul, care vrea să-l aibă „Zăvodul“ gratis, scrie-ne, căci te asigurăm, că și când îl vor prohodii, tot zăvod zăvod va grohoti.

D. I. M. în B. Când o foaie românească poate sorți obiecte de valoare de câteva sute de coroane între abonații săi, numai bucura ne putem, mai cu samă, când obiectele sunt cărți folositoare, prin care să lățește gustul de citire, atât de negles la noi. Imprejurarea, că „Răvașul“ din Cluj condeamnă fapta aceasta, să nu te disgeste. Înaintea acestei foi tot e rău, ce nu premărește pe întemeietoriul ei și încă pe uu lnceafăr național.

Probeze „Gazeta de Duminică“ și sortească „Răvașul“ și va fi premărită până la al șaptelea. cer. Și portretul redactorului pus în funtea „Răvașului“.

Dlui Mistar V. Ciora New Castle P. a. P. B. Nro 98 Nord-America U. S. A. Țiam trimis și nri 3, 4, 5 apăruți până acum. Nu vă certați dvoastră, pentru treburi confesionale. Grigiți că aici pe lumea aceasta numai ne pregătim pentru ceialaltă. Când să gată omul de drum, nu trebuie să se certe cu nimene, că va sosi mănios unde vrea să meargă și-l vor da afără și apoi acolo nu este America, ci vrând ne vrând caută să meargă în căldarea cea cu smoală ferbinte — pentru ca aici pe pământ nu a fost cu destulă minte. Ei mulți farizezi, oameni rei și mișei vor fi acolo și dela noi și dela voi. Acolo nu poți afla „formulă legală“ pentru blăstămăție.

Nri singuratici sa afla în Cluj: 1. În tutun-geria (dohánytözsde) doamnei Lehotă Ana aproape de „Economul“. 2. La Dlu Strachal Ferenc (Palatul Bánffy) langa poarta.

Redactor respunzator și editor BASILIU PODORA.

Venitul curat din numărul acesta este destinat pentru îmbrăcarea unui elev dela meserii, lipsit de mijloace. Să tipărește în mai multe exemplare ca de regulă, pentru ca să poată concurge cu ajutoriul ori și cine ar dori !

STAFETA ZAVODULUI.

Toți domni abonați precum și cei ce au primit și primesc foaia, sunt rugați a grăbi cu trimiterea abonamentului, ca să putem stători numărul exemplarelor timpârinde.

Pretinului T. în T. Ne întrebă, câtă-i averea bisericii din Cluj? Și când să vor apuca de zidit? Câtă-i averea? Grea întrebare. Noi știm că nici b para nu are. Tot așa ști și curatorul primar, care vede în ziar. Ce o avut so măcinat, astai adevăr curat !

